

Θεοφάνεια στη Βέροια από την Τουρκοκρατία ως το Μεσοπόλεμο

/ [Πεμπτουσία](#)

Κατά τη γιορτή των Θεοφανείων, μετά την οριζόμενη εκκλησιαστική ακολουθία, είθισται σε διάφορα μέρη, να αγιάζονται τα νερά. Στη Βέροια, η οποία διαρρέεται από τον Τριπόταμο και έχει πλούσιους υδάτινους πόρους δε θα μπορούσε ο μόνον εντός των ναών της πόλης.

τουρκοκρατίας και συγκεκριμένα από το 1869 μετά την καταστροφή του ναού που τελούνταν στο μητροπολιτικό ναό

της πόλης, πλήθος κόσμου, με πρώτο το

μητροπολίτη Βεροίας και Ναούσης και το ιερατείο του, κατευθύνονταν στις ροές του Τριποτάμου στο σημείο της γέφυρας Καραχμέτ. Λίγα χρόνια αργότερα το σημείο ρίψης του Τιμίου Σταυρού μετατοπίστηκε στην παραπάνω γέφυρα τη λεγόμενη του Φούρναρη, απ' όπου υπάρχουν και ορισμένες φωτογραφίες που επιβεβαιώνουν τις πληροφορίες. Τέλος, τα επόμενα χρόνια το σημείο ρίψης του Σταυρού μετατοπίστηκε ακόμη μία φορά στη γέφυρα του Χατζηκάβουρα, στην

περιοχή Μουαρίφ. Στο ίδιο σημείο τελείται ο αγιασμός των υδάτων μέχρι σήμερα.

Σύμφωνα με το τελετουργικό ο μητροπολίτης το πρωί τελούσε τη Θεία Λειτουργία στο μητροπολιτικό ναό. Από εκεί με πομπή κατευθυνόταν συνοδευόμενος από το ιερατείο και το πλήθος μέσω της οδού Κεντρικής στη γέφυρα του Χατζηκάβουρα, όπου γινόταν η ρίψη του Τιμίου Σταυρού. Ακολουθώντας, η πομπή επέστρεφε στον ναό του Πολιούχου Αγίου Αντωνίου, όπου εκφωνούνταν ο πανηγυρικός της ημέρας. Από το 1970, περίπου, ο μητροπολίτης λειτουργεί στο ναό του Πολιούχου και από εκεί με πομπή κατευθύνεται στην ίδια περιοχή για τον αγιασμό των υδάτων.

Την ευλαβική αυτή θρησκευτική συνήθεια των Βεροιωτών από τα χρόνια της Τουρκοκρατίας μέχρι και τα χρόνια του Μεσοπολέμου περιγράφει ο Αναστάσιος Χριστοδούλου στο έργο του *Ιστορία της Βέροιας*. Από αυτό παρατίθεται το παρακάτω απόσπασμα:

ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ

Η μεγάλη αυτή έορτή της Χριστιανοσύνης ήτο διά την Βέροϊαν μία ξεχωριστή και πανηγυρική θρησκευτική τελετή, καθ' ην το Ελληνικόν στοιχείον επεδεικνύετο τρόπον τινά εις τούς Τούρκους, έν όλη τη αίγλη τη λαμπρότητι και μεγαλοπρεπεία.

μετετοπίσθη το πρώτον υπό του Μη-τροπολίτου εις τον Τριπόταμον που δια-σχίζει

την πόλιν μας, από της γεφύρας της

«Καρχμέτης». Λόγω όμως του ακαταλλήλου της τοποθεσίας μετετοπίσθη εις το «Κιόσκι», όπου σήμερα το Ε΄ Δημοτικόν Σχολειον. Αργότερον προετιμήθη η παρά το «Μουαρίφ» αμφιθεατρική και απέραντος τοποθεσία όπου συνεχίζεται έκτοτε μέχρι σήμερα.

Ο Τίμιος Σταυρός, ερρίπτετο υπό του Αρχιερέως από της γραφικής και

μεγαλοπρεπός, λίθινος διτόξος γεφύρας του

ποταμού, παρασυρθείσης υπό της τελευταίας πλημμύρας το 1935 και μήπω μέχρι σήμερα ανεγερθείσης.

Η θέα την οποίαν ενεφάνιζεν ο ποταμός, αι πλαγιάι και το αμφιθεατρικόν σύνολον, ήτο φαντασμαγορική, με τας ποικίλας αμφιέσεις των Βεροιωτών και Βεροιωτισσών. Τα φέσια των ανδρών παρουσίαζον λειμώνα από κατακόκκινες παπαρούνες, αι δε εορτάσιμοι στόλοι των γυναικών, πί-νακα αφαντάστου ζωγραφικής, ζωηρών και ποικίλων χρωμάτων.

Περιστεραί κρατούμεναι υπό των μικρών, απελύοντο εν καιρώ και πορτοκάλια πάμπολλα ερρίπτοντο εις τον ποταμόν, μετά την έξοδον δε των δυτών εκ του ποταμού έφιπποι αναμένοντες την στιγμήν, εναγωνίως, εισήρχοντο εις τον ποταμόν θριαμβευτικώς.

Επί Τουρκοκρατίας η πομπή εγίνετο εν πάση μεγαλοπρε-πεία πλαισιουμένη υπό των αρχών και στρατού ένθεν και ένθεν τιμητικώς παρακολουθούντος. Οι Τούρκοι μ' όλον ότι δεν εχώνευον την επίδειξιν των «Γκιαούρηδων», εν τούτοις εκ περιεργείας, παρίσταντο εις την τελετήν, νιπτόμενοι μετά τον αγιασμόν των υδάτων, πίνοντες και γεμίζοντες στάμνες ηγιασμένου ύδατος.

Η πομπή επιστρέφουσα εν κατανύξει κατέληγεν εις τον περίβολον του Αγίου Αντωνίου, όπου ο Αρχιερέυς από της κλίμακος του εξώστου του Ηγουμενείου εξεφώνει κατάλληλον τη ημέρα λόγον.

Η περιφορά του Τιμίου Σταυρού ανά την πόλιν εγίνετο αυθημερόν υπό της Εφορίας των σχολείων, υπέρ των εκπαιδευτηρίων μας. Οι δίσκοι επληρούντο νομισμάτων,

τα όποια οι Βεριοίεις ευχαρίστως προσέφερον, γνωρίζοντας ότι ταύτα θα εδαπανώντο, προς μόρφωσιν και έκπαίδευσιν των τέκνων των. Ενώ σήμερα τούτο

Βλ. Αναστάσιος Εμμ. Χριστοδούλου, *Ιστορία της Βέροιας*, Βέροια, 1960, 99.
Επιμέλεια Δρ. Εμμανουήλ Ξυνάδας

Πηγή: Βλέπε [εδώ](#)